

Natuurtoets werf Zwaagdijk

Toetsing in het kader van wet- en regelgeving voor natuur

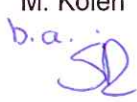
Definitief

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 20 april 2009

Verantwoording

Titel : Natuurtoets werf Zwaagdijk
Subtitel : Toetsing in het kader van wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer : 261088
Referentienummer : 317271
Revisie : 1
Datum : 20 april 2009

Auteur(s) : S. Roodzand
E-mail adres : sandra.roodzand@grontmij.nl
Gecontroleerd door : M. Kolen
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : R. Krom
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 547 57 50
info@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Het plangebied	4
2	Wet en regelgeving voor natuur.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Natuurbeschermingswet	6
2.3	Natuurbeleid.....	6
2.4	Flora- en faunawet	6
3	Inventarisatie natuurwaarden en effecten.....	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	De ingreep.....	9
3.3	Natuurbeschermingswet	10
3.4	Ecologische hoofdstructuur.....	10
3.5	Inventariseren beschikbare gegevens	10
3.6	Oriënterend veldbezoek.....	10
3.7	Planten	10
3.8	Zoogdieren.....	11
3.9	Vogels	11
3.10	Vissen	11
3.11	Amfibieën en reptielen	11
3.12	Overige soorten	11
4	Toetsing, conclusies en aanbevelingen.....	12
4.1	Toetsing Natuurbeschermingswet	12
4.2	Toetsing Ecologische Hoofdstructuur	12
4.3	Toetsing Flora- en faunawet	12
4.4	Conclusies.....	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft voornemens om twee werf- en aan te passen en deels opnieuw in te richten. Het betreft de werf Geestmerambacht en de werf Zwaagdijk. Grontmij is gevraagd om hiervoor een quick-scan natuur uit te voeren om te kijken naar de (on)mogelijkheden in het gebied ten aanzien van natuur. Deze quick-scan spitst zich toe op de werf 'Zwaagdijk'.

De natuurwetgeving schrijft voor om, voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen, een inschatting te maken van de natuurwaarden van het plangebied en mogelijke effecten hierop veroorzaakt door de voorgestane ontwikkelingen. In deze quick-scan natuurwaarden wordt, op basis van bestaande informatie en een veldbezoek (11-02-2009), een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van de plangebieden en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving.

1.2 Het plangebied

Ter hoogte van Zwaagdijk 390 in Zwaagdijk-West bevindt zich de werf van het HHNK. Op het terrein is het volgende aanwezig: een zoutloods, open loods met de zoutstrooiers, dichte loods voor materieel, werkplaats/bedrijfsruimte, parkeerterrein en een woonhuis met een garage. Alleen de werkplaats/bedrijfsruimte, woonhuis, garage en parkeerterrein zullen aan verandering onderhevig zijn. Het woonhuis en de garage zijn nog in goede staat. Naast het huis is een kleine tuin aanwezig met verschillende bomen en bosschages en een oude vijver. In figuur 1 is de ligging en in figuur 2 een indicatie van het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Plangebied werf Zwaagdijk

Figuur 2: Woonhuis en parkeerterrein van werf Zwaagdijk

2 Wet en regelgeving voor natuur

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. In de Natuurbeschermingswet 1998 is ook de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door Brussel. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichting, zoals RAMSAR wetlands.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

1. er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht;
2. er een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verslechteringstoets (art 19f);
3. er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via passende beoordeling (art. 19d).

2.3 Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

2.4 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelde beschermt.

Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogels vooral de vaste verblijfplaatsen van standvogels als uilen en spechten. Die zijn jaarrond beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).
--	--------	--

3 Inventarisatie natuurwaarden en effecten

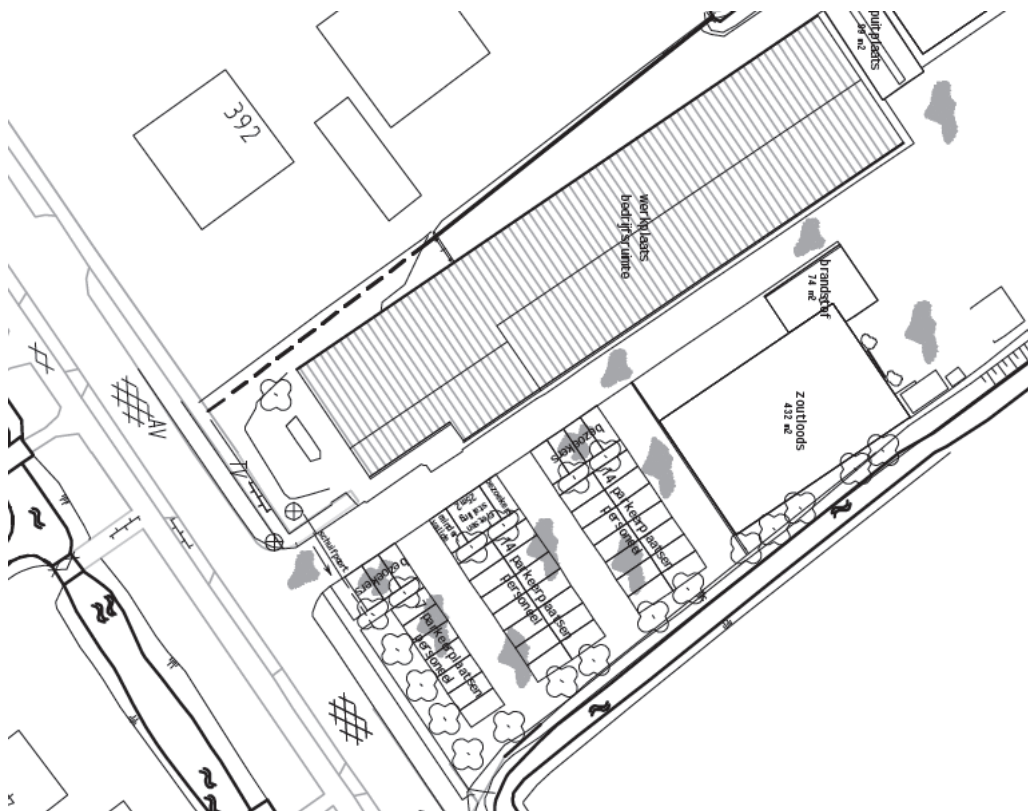
3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven, vervolgens worden de effecten van de geplande werkzaamheden op deze natuurwaarden uitgewerkt. Negatieve effecten kunnen in algemene zin bestaan uit:

- vernietiging: leefgebied/ vaste verblijfplaatsen verdwijnen;
- verstoring: planten of dieren, hun verblijfplaats of voedselgebied ondervindt verstoring als gevolg van werkzaamheden of gebruik;
- versnippering: migratie van soorten wordt bemoeilijkt, waardoor populaties geïsoleerd worden;
- vermessing: het voedselrijker worden van voedselarme situaties;
- verdroging: het droger worden van natte situaties;

3.2 De ingreep

De bestaande werkplaats/bedrijfsruimte wordt vergroot. De bestaande werkplaats/bedrijfsruimte blijft behouden en wordt 'doorgetrokken' richting de weg Zwaagdijk. De dienstwoning en de garage verdwijnen. Daarnaast zal het parkeerterrein opnieuw worden ingericht. Het huidige parkeerterrein biedt 30 parkeerplekken. Dit wordt uitgebreid naar 45 plekken. De fietsenstalling zal een nieuwe plek krijgen. Voor de herinrichting worden enkele bomen gekapt en nieuwe bomen terug geplaatst. In figuur 3 is het voorlopig ontwerp van de werf Zwaagdijk weergegeven, tevens is weergegeven waar nieuwe bomen worden aangeplant dan wel blijven gehandhaafd.

Figuur 3: Voorlopig ontwerp werf Zwaagdijk

3.3 Natuurbeschermingswet

Binnen een straal van 4 kilometer van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Er zullen in dit kader dan ook geen negatieve effecten optreden.

3.4 Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied van de werf Zwaagdijk is niet begrensd als Ecologische Hoofdstructuur. In figuur 4 is de ligging van de EHS rondom het plangebied weergegeven. De EHS kent geen externe werking. In dit kader zullen dan ook geen negatieve effecten voordoen.

Figuur 4: Ligging EHS rondom plangebied.

3.5 Inventariseren beschikbare gegevens

Er zijn gegevens over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten opgevraagd bij het 'Natuurloket' (internetpagina's) daarnaast is gebruikt gemaakt van verspreidingskaarten van het HHNK (T.Damm et al, 2007). Als aanvulling hierop heeft (11-02-2009) een oriënterend veldbezoek plaatsgevonden. Beschermde soorten die binnen/rondom het plangebied kunnen voorkomen zijn **dikgedrukt** weergegeven.

3.6 Oriënterend veldbezoek

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn de twee locaties bezocht (11 februari 2009). Deze veldbezoeken zijn uitgevoerd door de bevoegde ecooloog S. Roodzand.

3.7 Planten

Bij het natuurloket zijn twee waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten binnen de kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. Het gaat hierbij om twee soorten van tabel 2/3 Flora- en faunawet, dit is onder andere waarschijnlijk de rietorchis. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. In de tuin van het woonhuis staan diverse bomen (onder andere es, esdoorn en kronkelwilg), daarnaast zijn diverse struikvormers en coniferen aanwezig. Rondom het huidige parkeerterrein staat een bomenrij met grauwe abeel en gewone lijsterbes. In de bomen zijn geen holtes waargenomen. Naar aanleiding van het veldbezoek kan geconcludeerd worden dat binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten voorkomen.

3.8 Zoogdieren

Bij het natuurloket zijn twee waarnemingen bekend van zoogdieren binnen de kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. Het gaat hierbij om twee soorten van tabel 1 Flora- en faunawet. Dit zijn algemene soorten zoals **mol**, **haas** en **konijn**, deze soorten kunnen binnen het plangebied voorkomen.

Langs de Zwaagdijk en het terrein bevinden zich lijnelementen van bomen. Deze elementen gebruiken vleermuizen om op te oriënteren tijdens het trekken/foerageren. Deze lijnelementen blijven behouden of worden opnieuw aangelegd. In het woonhuis kan een vaste (zomer) verblijfplaats van vleermuizen voorkomen. Alle **vleermuissoorten** zijn zwaar beschermd (tabel 3) onder de Flora- en faunawet. Vleermuizen verblijven overdag op beschutte, donkere, warme en voor predatoren moeilijk toegankelijke plekken. Het woonhuis heeft geen stootvoegen die toegang tot de spouwmuren bieden, wel zijn ventilatieroosters aanwezig maar deze zitten te laag bij de grond. Het woonhuis is daarnaast in goede staat en tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van invliegopeningen waargenomen. Het woonhuis bezit wel een schoorsteen waar vleermuizen eventueel naar binnen kunnen komen. Vleermuizen verblijven echter alleen in dubbelwandige schoorstenen. De verwachting is dan ook niet dat het woonhuis vaste verblijfplaatsen biedt voor vleermuizen en de werkzaamheden dus geen negatieve effecten zullen optreden.

3.9 Vogels

Bij het natuurloket zijn twee waarnemingen bekend van (broed)vogels binnen de kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. In de bosschages rondom het woonhuis kunnen soorten zoals **merel**, **zanglijster**, **roodborst**, **winterkoning**, **heggemus**, **fitis** en **tijftjaf** tot broeden komen. Alle vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) werkzaamheden plaatsvinden, waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein waar grondbroeders nestelen. Het verstoren van broedsel (inclusief broedende vogels, nesten en eieren) is niet toegestaan (Flora- en faunawet).

3.10 Vissen

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten binnen de kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. Uit verspreidingskaarten van het HHNK (2007) komt naar voren dat rondom het plangebied de beschermde soorten **kleine modderkruiper** en **rivierdonderpad** kunnen voorkomen. Het parkeerterrein wordt begrensd door een smalle watergang en aan de achterzijde van het terrein een brede watergang. Er zullen geen watergangen of delen van watergangen gedempt worden. Er zullen zich dan ook geen negatieve effecten op beschermde vissoorten voordoen.

3.11 Amfibieën en reptielen

Bij het natuurloket zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën en reptielen binnen de kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. Op het terrein kan de algemene soort gewone pad voorkomen. Achter het woonhuis is een kleine, oude vijver aanwezig deze vijver is al jaren niet meer onderhouden en ligt vol met bladafval. Rondom de oude vijver kunnen enkele algemene amfibieën zoals **bruine kikker**, **gewone pad** en **kleine watersalamander** voorkomen. Na de werkzaamheden zal het terrein minder geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten. Het zijn echter algemeen voorkomende soorten (tabel 1), in het kader van ruimtelijke ingrepen geldt een algemene ontheffing op de Flora- en faunawet. Rondom het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van de rugstreeppad. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. De verwachting is dan ook dat de rugstreeppad rondom het plangebied niet voorkomt.

3.12 Overige soorten

Tijdens het veldbezoek zijn geen overige beschermde soorten waargenomen. Gezien de inrichting (woonhuis, garage + tuin) worden ook geen overige beschermde soorten verwacht.

4 Toetsing, conclusies en aanbevelingen

4.1 Toetsing Natuurbeschermingswet

Binnen een straal van 4 kilometer bevinden zich geen Natura 2000-gebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Er zullen in dit kader dan ook geen negatieve effecten voordoen.

4.2 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied is niet begrensd als Ecologische Hoofdstructuur. De EHS kent geen externe werking, in dit kader zullen dan ook geen negatieve effecten optreden.

4.3 Toetsing Flora- en faunawet

Uit de voorliggende hoofdstukken blijkt dat broedvogels, zoogdieren en vissen in het plangebied kunnen voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet tabel 2 en 3.

- Met betrekking tot broedvogels is het noodzakelijk om versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, tenzij er geen broedvogels in het plangebied aanwezig zijn. Het broedseizoen is per soort verschillend maar over het algemeen wordt de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden.
- Rondom het plangebied kunnen foeragerende en trekkende vleermuizen voorkomen. De lijnelementen (bomenrij) blijft behouden of wordt opnieuw aangelegd. Het woonhuis biedt, gezien het ontbreken van de stootvoegen en de goede onderhoudsstaat van het huis, naar verwachting geen vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen.
- Rondom het plangebied kunnen de beschermde vissoorten kleine modderkruiper en rivierdonderpad voorkomen. Er worden echter geen watergangen of delen van watergangen gedempt, er zullen dan ook geen negatieve effecten op (beschermde) vissoorten optreden.

4.4 Conclusies Natuurbeschermingswet

Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Ecologische Hoofdstructuur

Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Flora- en faunawet

- Om verstoring van broedvogels te voorkomen, wordt aanbevolen om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Hiervoor wordt de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden.